

การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

The Study of Desirable Attributes of School Administrators in 21st Century
under Chainat Office of the Basic Education Commission

สุรินทร์ นามอยู่¹, สายทิพย์ ยะฟู², ทีปปิพัฒน์ สันตะวัน³
Surin Namyu¹, Saythit Yafu², Teeppipat Suntawan³
Corresponding Author E-mail: surin.y@nsru.ac.th

Received: 2021-01-20; Revised: 2021-02-18; Accepted: 2021-12-27

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ปีการศึกษา 2562 จำนวน 300 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางเครซี และมอร์แกน และทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าความเที่ยง 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า

1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในภาพรวม มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$) มีค่าสูงสุด รองลงมาคือด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.16$) และลำดับที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.08$) ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเมื่อจำแนกตาม อายุ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education degree (Educational Administration), Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the desirable attributes of school administrators in 21st century and 2) to compare the desirable attributes of school administrators in 21st century divided by gender, age, and education. The research sample was 300 teachers in academic year 2019. The research sample size was determined using Krejcie & Morgan formula and simple random sampling. The research instrument was questionnaire on the desirable attributes of school administrators in 21st century with validity at 0.92. Data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, mean testing, analysis of variance (One-way ANOVA). The study findings were as follows:

1) The desirable attributes of school administrators in 21st century under Chainat Office of the Basic Education Commission in overall were at a high level ($\bar{X} = 4.14$). When considering each aspect found that personality of the school administrators was at the highest level ($\bar{X} = 4.20$), followed by moral and ethical ($\bar{X} = 4.16$) and the lowest was roles of school administrators ($\bar{X} = 4.08$), respectively. 2) The result of desirable attributes of school administrators in 21st century comparison divided by gender both overall and each aspect were statistically different at .05 level. Considering each aspect age and education were no different.

Keywords: Desirable Attributes, School Administrators

บทนำ

ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคม ของโลกการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) เป็นการเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องเผชิญกับระบบเศรษฐกิจโลกที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในกระแสโลกาภิวัตน์รอบใหม่ของโลก คือ การก้าวเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of things) (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 - 2564) ทำให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบอย่างมาก จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานให้อยู่รอด และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานในองค์กรครั้งใหญ่ เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เพื่อให้เกิดความสมดุลในการบริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (โยธิน นิลคช, 2561, หน้า 412) ซึ่ง ญัณฐพันธ์ เขจรนันทน์ (2551, หน้า 35) กล่าวว่าในยุคปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการเมือง สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการสื่อสาร และการคมนาคม ทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชากรโดยมุ่งให้ประชากรของประเทศมีลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขกระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2557, หน้า 62 - 63) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีทักษะในการดำรงชีวิตสมัยใหม่ ได้แก่ การแก้ปัญหาการสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม การสื่อสาร การร่วมมือ และเรียกร้องให้การเรียนรู้ในสถานศึกษาต้องให้น้ำหนักสมองซีกขวาเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้สอนต้องมีสติระลึกละเอียดตลอดเวลาว่า การเรียนการสอนต้องไม่ใช่ความรู้ของตน แต่เป็นเรื่องการคิด และทักษะของศิษย์จุดเน้นต้องเปลี่ยนจากการสอนของครูไปสู่การเรียนรู้ของศิษย์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของตน และแสดงบทบาทความเป็นผู้นำ และนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาประชากรให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในโลกไร้พรมแดนได้อย่างมีความสุข

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมแล้วยังจะต้องเป็นกลไกสำคัญเพื่อการขับเคลื่อน ให้ระบบการศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศความท้าทายทางการบริหารความเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุสภาวะนี้เกิดขึ้นจากการที่อัตราการเกิดลดลง คนมีอายุยืนขึ้น สภาพดังกล่าวนี้จะส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาด้วยเช่นกัน ความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนจะเปลี่ยนไป เครือข่ายสังคมก็เข้ามามีบทบาทต่อการตัดสินใจของคนมากขึ้น ขณะเดียวกันพฤติกรรมการทำงานของคนเปลี่ยนไปต้องการความสำเร็จและการยอมรับที่เร็วมากขึ้น การเข้าถึงเทคโนโลยี ที่กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เด็กรุ่นใหม่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ บุคลากรในสถานศึกษาที่จำเป็นต้องเป็นคนที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาบุคลากรไปพร้อม ๆ กัน (โยธิน นิลคช, 2561, หน้า 417 - 418)

ความหลากหลายและความขัดแย้งกันในศตวรรษที่ 21 นี้สถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นองค์กรที่เปิดรับความหลากหลายและความแตกต่างที่มากขึ้นพร้อม ๆ กับความจำเป็นในการสร้างให้เกิดความเป็นเอกภาพในองค์กร เพราะเอกภาพในองค์กรคือหัวใจของความสำเร็จ การบริหารจัดการคนในยุคใหม่ให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องเป็นกลุ่มคนที่ไม่ยึดติดกับระบบเดิม มีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิถีทัศน์ได้ตลอดเวลา การบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายข้างต้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเครื่องมือสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ ดังนี้ 1) การจัดการความรู้ในองค์กร การบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นกระบวนการที่ใช้เวลาปรับเปลี่ยนคนในองค์กรให้มีความเห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกันสู่เป้าหมายเดียวกัน 3) การทำงานอย่างเป็นเครือข่ายองค์กร 4) ทำงาน

ร่วมกับสถานประกอบการเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนความต้องการการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป (จารุวัจน์ สองเมือง, 2558, ออนไลน์)

ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการมีวิสัยทัศน์การบริหาร ที่มุ่งเน้นพัฒนาขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การพัฒนาก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในหลาย ๆ ด้านที่กำลังจะเกิดขึ้นภายในอนาคต ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อภารกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพนั้น ขึ้นอยู่กับ ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พึงมีสิ่งสำคัญที่สุด 3 ประการ คือ 1) มีทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 2) มีบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) มีคุณธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการตนเอง และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม (โยธิน นิลชข, 2561, หน้า 421)

รายงานการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ครั้งที่ 2/2562 ระบุว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ทำการประเมินคุณภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทไปแล้ว จำนวน 143 โรงเรียน และแจ้งผลการประเมินอย่างไม่เป็นทางการแล้วจำนวน 119 โรงเรียน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกพบว่าตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทผ่านการประเมินน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 และ 5 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท, 2562, หน้า 7) ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน ส่วนตัวบ่งชี้ด้านครูนั้นผลออกมาส่วนใหญ่เป็นดีและดีมาก และตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นดีมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารส่วนมากเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการตนเอง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญ และมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559, หน้า 1 - 8)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญและเป็นแรงจูงใจให้ผู้ศึกษามีความคิดที่จะศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทว่า การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาการเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ประกอบด้วย การมีคุณสมบัติของผู้บริหาร การเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ ความสามารถทางวิชาการ การสื่อสารและเทคโนโลยี การเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการ นักสร้างพลังสร้างแรงบันดาลใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ และเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

1. หลักการและแนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ภาวดี อนันต์นารี (2552, หน้า 2) ได้สรุปความหมายการบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คน ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เด็กเยาวชนประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ให้มีความสามารถทัศนคติ พฤติกรรมและค่านิยมหรือคุณธรรม ส่วนในด้านสังคมการเมืองและเศรษฐกิจนั้น ต้องการให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผนทั้งในระบบโรงเรียน และนอกโรงเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนเป็นการร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุดผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม โดยผ่านวิธีการของการจัดองค์การการสั่งการการอำนวยความสะดวกและการปรับปรุงการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา

1.2 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

ภูวิศา ชูัญญะ (2556, หน้า 14) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นผู้นำเอานโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นผู้ที่ใช้ศิลปะและวิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานด้วยความสามารถเป็นผู้นำพาโรงเรียนให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

1.3 ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

มัทนา วังนอมศักดิ์ (2556, หน้า 205 - 207) กล่าวว่า ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็น และสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมีนักวิชาการให้ทัศนะด้านทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่

สรุปได้ว่า ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหาการสื่อสารการทำงานเป็นทีมการตัดสินใจสัมฤทธิ์ การมีมนุษยสัมพันธ์คุณธรรมจริยธรรมเทคโนโลยีและดิจิทัล ซึ่งมีความสำคัญกับการบริหารการศึกษาในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอนกติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นบุคลากรวิชาชีพที่จะนำสถานศึกษาให้บรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Hodgetts (1999, หน้า 256 - 258) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะพิเศษหลายประการที่ปรากฏในตัวบุคคล จะมีความสัมพันธ์ในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพคุณลักษณะพิเศษของบุคคลที่จะมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเป็นผู้บริหารดังกล่าวนั้นมี 5 ประการดังนี้ 1) การมีสติปัญญาเหนือผู้อื่น 2) การมีความมั่นคงทางอารมณ์ 3) การรู้จักใช้แรงจูงใจ 4) การมีทักษะในการแก้ปัญหาและ 5) การมีทักษะในการบริหาร

สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่จะแสดงออก ถึงความเป็นนักการศึกษามืออาชีพ ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

วิจารณ์ พานิช (2557, หน้า 49 - 50) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญ เนื่องจากต้องเป็นผู้ที่มีความรู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีภาวะเป็นผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มี

ความเป็นประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคน เป็นนักประสานงานที่ดีบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและครองตนดี มีความโปร่งใสจึงจะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของผู้อื่น

สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นในตัวผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนเพราะจะเป็นผลต่อความสำเร็จ หรือประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษา โดยตรง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบไปด้วย การมีวิสัยทัศน์ มีความเชื่อมั่น เห็นคุณค่าของตนเอง และผู้ใต้บังคับบัญชา ซื่อสัตย์จริงใจ มีความสามารถกระตุ้นและจูงใจให้เกิดความรักความผูกพันในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นผู้บริหารแบบประชาธิปไตย ให้ความสำคัญให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ใต้บังคับบัญชา

3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

จันทราณี สงวนนาม (2553, หน้า 137) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ประการดังนี้

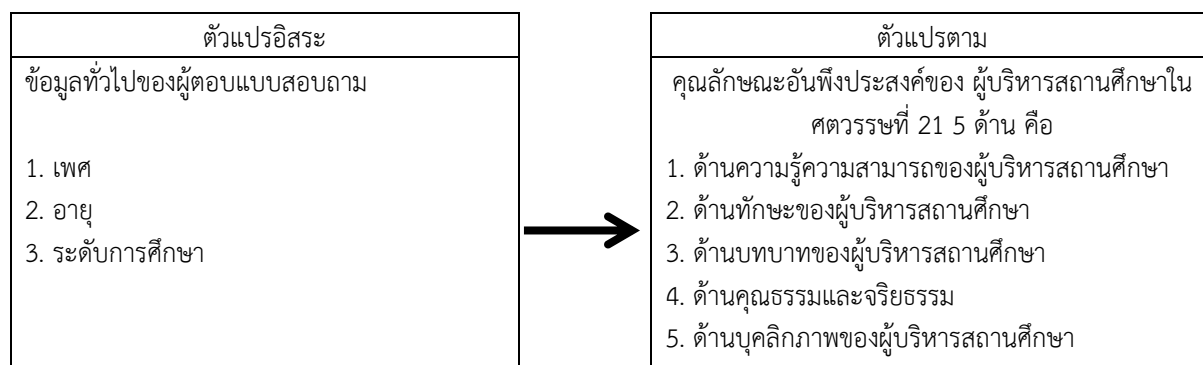
- 1) เป็นผู้มีความประพฤติดี มีคุณธรรมจริยธรรมและเจตคติในการบริหาร และจัดการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการครองตนครองคนครองงานและยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ
- 2) เป็นผู้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะผู้นำผู้ตามที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทางอารมณ์ มีความคิดเป็นประชาธิปไตยและมีการทำงานเป็นทีม
- 3) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารการศึกษา ได้แก่ ความรู้ทั่วไปในการบริหารการจัดการศึกษาและความรู้เฉพาะตำแหน่งตามภารกิจของสถานศึกษา
- 4) เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความมุ่งหวังในอนาคต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และแนวทางพัฒนาการศึกษา

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ สรุปผลได้ว่า ลักษณะประจำตัวของผู้บริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานและพัฒนาการศึกษาประกอบด้วย คุณลักษณะ ด้านผู้นำด้านวิชาการและด้านการตัดสินใจ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ควรต้องมีขอบข่ายคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ใน 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
- 3) ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
- 4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 5) ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ปีการศึกษา 2562 จากสถานศึกษาทั้งหมด 162 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น 1,348 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ปีการศึกษา 2562 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie, & Morgan (1970, pp.607 - 610; อ้างถึงใน อีริคสัน เอเคกุล, 2552, หน้า 116) จำนวน 1,348 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่ายและทำการเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสำรวจรายการ (checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
- 3) ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
- 4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 5) ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2) กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อกำหนดขอบเขตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

3) ร่างแบบสอบถาม โดยกำหนดเนื้อหาและข้อคำถามให้ครอบคลุม และสอดคล้องตามกรอบแนวคิดในการศึกษาและให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4) นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องเหมาะสมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

5) นำร่างแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ถูกต้องเหมาะสมตามเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

5.1) ดร.มานะ เพียรมุ่งงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลมโนรมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

5.2) นางรพีพร ประสุต ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

5.3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒนา หอมบุปผา รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

6) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแต่ละข้อคำถาม เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็นว่าคุณคำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งกำหนดความคิดเห็นไว้ดังนี้ เกณฑ์การพิจารณาของ พิษณุ พงศรี (2553, หน้า 139) ดังนี้

- ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
ให้คะแนน 0 ไม่แน่ว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

7) นำผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยจะนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00

8) นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี คือโรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี และโรงเรียนพรหมสาร และมีบริบทที่คล้ายคลึงกันที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa - coefficient) ของ Cronbach (พิชญ พงศ์ศรี, 2553, หน้า 143) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.922

9) นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์การค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาพบผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยผู้ศึกษานำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนเพื่อแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาด้วยตนเองระหว่างวันที่ 3 - 7 สิงหาคม 2563 หลังจากส่งแบบสอบถามแล้วจะไปปรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 17 - 21 สิงหาคม 2563
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนของการศึกษาค้นคว้าอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ได้รับกลับคืนมานำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา วิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ โดยมีความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 99 - 100)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยใช้ทดสอบค่า t (t - test Independent Samples) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน

4. เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และหากพบว่ามีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ศึกษาทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe

ผลการวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	77	25.70
หญิง	223	74.30
รวม	300	100.00
2. อายุ		
26 - 35 ปี	41	13.70
36 - 45 ปี	46	15.30
46 - 55 ปี	154	51.30
56 ปีขึ้นไป	59	19.70
รวม	300	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	206	68.70
สูงกว่าปริญญาตรี	94	31.30
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าส่วนใหญ่เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74.30 ชาย คิดเป็นร้อยละ 25.70 ส่วนใหญ่ 46 - 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.30 น้อยที่สุดอายุ 26 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.70 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.70 และสูงกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.30

ตอนที่ 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ภาพรวม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์		ระดับคุณลักษณะ		การแปลผล	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา	4.15	0.63	มาก	3
2	ด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา	4.13	0.62	มาก	4
3	ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	4.08	0.65	มาก	5

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ภาพรวม (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณลักษณะ		การแปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
4 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.16	0.61	มาก	2
5 ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา	4.20	0.60	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.14	0.55	มาก	

จากตารางที่ 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$) มีค่าสูงสุด รองลงมาคือด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.16$) และลำดับที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.08$)

อภิปรายผล

การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

1.1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย มีการวางนโยบายกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน มีความสามารถในการใช้เหตุผล เพื่อการอธิบายและให้คำชี้แจง มีความรู้ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและสามารถ วิเคราะห์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้มีความสามารถในการจัดองค์กรและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตน มีความสามารถในการจัดบุคลากรเข้าทำงานอย่างเหมาะสม สามารถแสดงให้ผู้อื่นร่วมงานเห็นถึงความมุ่งหวังในผลสำเร็จของงาน มีความสามารถในการแก้ไขและการจัดการกับปัญหาภายในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้อื่นร่วมงาน แสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมงาน มีความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้อื่นร่วมงานเกิดความมั่นใจในการทำงาน มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นร่วมงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจน มีความสามารถในการติดตามตรวจสอบผลงานของผู้อื่นร่วมงาน และมีความสามารถในการจัดหาทรัพยากร เพื่อการศึกษาและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดศักยภาพที่เข้มแข็งในการทำงานในทุก ๆ ด้านมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์นโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานอย่างเป็นระบบ มีความสามารถบริหารทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนและจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานมีการปรับตัวเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันมีความเป็นประชาธิปไตยในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมงานและมีศักยภาพในด้านการติดตามผลงานของผู้อื่นร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชยาภรณ์ จันโท (2560) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการใช้ทักษะในการบริหารจัดการงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ทักษะผู้บริหารสถานศึกษามีผู้ให้ความหมาย ว่าเป็นผู้ใช้ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในการบริหารงานสถานศึกษา โดยนำประสบการณ์มาปรับใช้ในการบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งความชำนาญเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ในอันที่จะก่อให้เกิดความชำนาญและความเชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อการบริหารงานการศึกษาของผู้บริหารการศึกษา ความสามารถของบุคคลด้านศักยภาพ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในการนำเอาทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลองค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท นำความเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความสามารถในการตัดสินใจในการสั่งการรู้จัก ดิชมผู้ร่วมงานตามความเหมาะสมมีทักษะในด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศมีทักษะในด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล สามารถ สร้างแรงจูงใจในองค์กรให้ทำงานเป็นทีมได้สามารถสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงานโดยคำนึงถึง ความรู้ความสามารถความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กาญจนา โคตรโยธา (2560) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย

1.3 ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องม ีบทบาทที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำ ในการบริหารสถานศึกษาได้แก่บทบาทในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลการบริหารทั่วไป รวมถึงการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีเป็นผู้นำกำหนดทิศทาง เป็นนักจัดองค์การเป็นผู้แก้ปัญหา เป็นผู้สร้างแรงจูงใจและที่สำคัญการเป็นผู้นำทางวิชาการจึงจะนำพาสถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สถานศึกษา ต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสาระวิชาหลัก และทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะ การเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศเทคโนโลยี ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจึงเป็น ภาระที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำ ยอดเยี่ยมปรับเปลี่ยนองค์กรให้ทันสมัย พัฒนาทีมงานให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้พัฒนากระบวนการทศวรรษใหม่ให้เกิดขึ้นในองค์กร ขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ ๆ ส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณสื่ออุปกรณ์ อย่างเพียงพอให้ ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติ งานในองค์กรและนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ปรับเปลี่ยนวิธีสอนของครูให้มีเทคนิคใหม่ ๆ พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการบูรณาการทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนศิษย์เก่า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนท้องถิ่น สถานประกอบการ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท เป็นผู้นำกำหนดเป้าหมายและแผนในการทำงานที่ชัดเจนเห็นคุณค่าและความเชื่อมั่นเป็นสำคัญในการทำงานกระตุ้นให้ ผู้ร่วมงานได้ทำงานใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ปลุกฝึ งค่านิยมที่ดีงามและถูกต้องในองค์กรใส่ใจในเรื่องของหน้าที่การงานของผู้ร่วมงานส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ได้รับการอบรม หรือพัฒนาด้านตนเองอย่างต่อเนื่องมีคุณลักษณะในการติดตามงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน ชุมชนและองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สามารถ ฟองศิริ (2558) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งคุณธรรมเป็นเครื่องกำหนดจริยธรรม การแสดงจริยธรรมที่ดีงาม ย่อมเกิดจากคุณธรรม ภายในจิตใจเป็นพื้นฐาน ซึ่งนำไปสู่การกระทำที่เป็นธรรมชาติจริงใจบริสุทธิ์ใจ ผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม จะสามารถทำให้บุคลากรในองค์กร อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ปฏิบัติงานด้วยความ ขยันหมั่นเพียร มีความรักสามัคคีซึ่งส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงขององค์กร โดยที่คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ประกอบด้วย มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน มีความเมตตากรุณาต่อผู้ร่วมงาน ให้ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน อย่างสม่ำเสมอ มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติตามหลักศีลธรรมเป็นพื้นฐานของชีวิต บริหารงานอย่างมี คุณธรรม ไม่มีอคติ ลำเอียง ประหยัดและอดออมเป็นตัวอย่างแก่ผู้ร่วมงาน เป็นคนมีเหตุผลและมองโลกในแง่ดีและละเว้นจาก อบายมุขและสิ่งเสพติดทั้งปวง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท เลือกคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร การนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัวประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเองคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหารและคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคมและคุณธรรมจริยธรรมเป็นคุณลักษณะสำคัญที่จำเป็น สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น และบรรลุเป้าหมายอย่างมี

ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศศิตา เพลินจิต (2558) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งบุคลิกภาพ เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่ประกอบด้วยลักษณะภายนอกและลักษณะภายใน ได้แก่ลักษณะทางร่างกาย จิตใจอารมณ์สติปัญญา รวมไปถึงการเข้าสังคม บุคลิกภาพของผู้บริหาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการบริหารองค์กร ในยุคสังคมเทคโนโลยีและสารสนเทศผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีความบุคลิกภาพที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี โดยที่บุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง การแต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ และสถานการณ์ การมีกิริยาอาการ สุภาพอ่อนโยนกับทุกคน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความสุขุม รอบคอบในการปฏิบัติงาน มีความกล้าในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง การมีสุขภาพจิตที่ดีรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี และรู้จักใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมตามโอกาส มีอัธยาศัยดี กิริยามารยาทสุภาพอ่อนโยน มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกล้าหาญและกล้าในการตัดสินใจมีความสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงานมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และเป็นผู้มีสุขภาพจิตดีสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิพัฒน์ กล้าผจญ (2558) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายที่พบดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายที่พบดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำแนกเพศ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาแสดงพฤติกรรมต่อความรวดเร็วในการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีก่อให้เกิดความสับสนซับซ้อนและปัญหาอย่างไม่สิ้นสุดในการดำเนินการในสถานการณ์ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรมจึงจะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้แตกต่างกันจึงทำให้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คะนิงนิตย์ กิจวิธ (2561) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านความซื่อสัตย์และคุณธรรมด้านความมุ่งมั่นและพากเพียรมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุดด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์และด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาต่างกันมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมรายด้านและรายข้อไม่แตกต่างกันยกเว้นข้อ 3 ในด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ คือ มีความสามารถในการนำความคิดที่สร้างสรรค์ไปสู่การสร้างและพัฒนาวัตกรรมและข้อ 4 ในด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีคือมีความสามารถนำประชาชน/ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และรับรู้ในการดำเนินงานของโรงเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดต่างกันมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมรายด้านและรายข้อไม่แตกต่างกันยกเว้นข้อ 3 ในด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ คือ มีความสามารถในการนำความคิดที่สร้างสรรค์ไปสู่การสร้างและพัฒนา นวัตกรรมและข้อ 7 ในด้านการมีวิสัยทัศน์คือมีผลสำเร็จของงานบริหารสถานศึกษาเป็นที่ประจักษ์ เช่น ได้รับเกียรติบัตรผู้บริหารดีเด่นสถานศึกษาต้นแบบ ฯลฯ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำแนกตาม อายุ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ที่มีอายุแตกต่างกันมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถ

ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารสนับสนุนให้องค์กรมีประสิทธิภาพได้แก่การมีทัศนคติที่ดีของผู้บริหาร การปฏิบัติงานต้องมีคุณธรรมมีความยึดหยุ่นและมีความเชื่อมั่นในตนเองจนสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศได้จึงทำให้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริพร ฉิมพลอย (2560) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่พึงประสงค์ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพลังครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่พึงประสงค์ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพลังครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านวิชาการ ด้านผู้นำและด้านการตัดสินใจ 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่พึงประสงค์ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพลังครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่พึงประสงค์ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพลังครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีภาวะผู้นำโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็นผู้นำทางวิชาการมีความเป็นประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคนเป็นนักประสานงานที่ดีบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและครองตนดีมีความโปร่งใสจึงจะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของผู้อื่น จึงทำให้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชุตินา ศิริพรวัน (2561) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระยะเวลาสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย การมีภูมิรู้รอบรู้ในเรื่องใหม่ ๆ ทันต่อเหตุการณ์ หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ การมีภูมิธรรมอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ปฏิบัติตามหลักศาสนา มีความซื่อสัตย์สุจริต วางตัวเป็นกลาง ปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบวินัยการมีภูมิฐาน มีบุคลิกภาพที่ดี แต่งตัวเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ การเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจสามารถกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา การเข้าถึงชุมชนเป็นที่ยอมรับของชุมชน เข้าใจในภาษาถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน 2) ระยะเวลาเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากทัศนะของครูผู้สอน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำและด้านความรู้ความสามารถในการบริหารตามลำดับ และ 3) ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การค้นคว้าอิสระเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผู้ศึกษาค้นคว้ามีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันสามารถใช้เหตุการณ์ปัจจุบันเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาได้

1.2 ด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมมีการนำข้อมูลสภาพแวดล้อมมาใช้ในการตัดสินใจ

1.3 ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชั้นนาท เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่โดยงานที่มอบหมายงานต้องตรงกับความสามารถของผู้รับมอบ

1.4 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชั้นนาท ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีล 5 เป็นพื้นฐานของชีวิต

1.5 ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชั้นนาท มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชั้นนาท

2.2 ควรมีการศึกษาความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชั้นนาท

2.3 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชั้นนาท เปรียบเทียบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตอื่น ๆ เช่น สิงห์บุรี อุทัยธานี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา โคตรโยธา. (2560). ปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- คะนิงนิตย กิจจิธ. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จารุวัจน์ สองเมือง. (2054). เครือข่ายสังคมออนไลน์กับห้องเรียน. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2563, จาก <http://www.muallimthai.com/?p=273>.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์ .
- ชยาภรณ์ จันโท. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพังงา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ชัยนต์ เพาพาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(1), 1 - 8.
- ชุดิมา ศิริไพรวัน. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2551). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิพัฒน์ กล้าผจญ. (2558). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายทพดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง. ชลบุรี: มนตรี.
- ภูวิศา ชูธัญญะ. (2556). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.

- มัทนา วัฒนอมศักดิ์. (2556). ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 3(2), 200 - 207.
- โยธิน นิลคช. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2563, จาก <http://58.181.147.25/ojsjournal/index.php/miniconference/article/view/1634>.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. นครปฐม: ส.เจริญการพิมพ์.
- ศศิตา เพลินจิต.(2558).ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ศิริพร นิยมพลอย. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่พึงประสงค์ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพลังครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สามารถ ฟองศิริ. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ สอนดุสิต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. (2562). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2561. ชัยนาท: ผู้แต่ง.
- Hodgetts, R. M. (1999). *Management Theory, Process and Practice*. (Translated by C. Cetin and E. C. Mutlu). Istanbul: Beta Printing Distribution Inc.